

Fremtidssikring af Fregatten Jylland

Fregatten er i fare!

Bortfaldet af ydelserne på finansloven fra 2017 indebærer, at fregatten ikke længere kan vedligeholdes – ikke engang på et absolut minimum.

Vedligeholdelse af Fregatten er utrolig omkostningskrævende. Hvis Fregatten skal bevares, er det afgørende, at staten fortsat påtager sig et økonomisk ansvar.

Det bør være af nationalhistorisk og kulturel interesse at bevare Fregatten som nationalt ikon. Fregatten er et nationalt klenodie, som skal sikres for at kunne formidle en meget vigtig del af den danske, maritime kulturarv for såvel børn som unge og voksne. Fregatten er et af de mest kendte historiske klenodier i Danmark. Ifølge en Epinion undersøgelse i 2015 er kendskabsgraden til Fregatten Jylland i den danske befolkning på 93%.

Der er brug for at skabe en løsning her og nu! Enten ved at sikre den nødvendige statslige finansiering gennem bevillinger direkte på finansloven eller anden støtte fra ministeriel side, så der skabes stabilitet omkring situationen, der gør, at bevaringsarbejdet kan planlægges og giver ro til den helt nødvendige udvikling af arbejdet med at bevare Fregatten på lang sigt.

Sikring af Fregatten som dansk kulturarv kræver en bæredygtig økonomi

Usikkerhed om Fregatten Jyllands økonomi er ikke noget nyt. Den har vanskeliggjort planlægningen af den nødvendige vedligeholdelse. I Gennemsnit koster den nødvendige vedligeholdelse af Fregatten Jylland 4,8 mio.kr. pr. år (beregnet gennemsnit af perioden 1994-2012). Udgiften er ikke ens hvert år, da vedligeholdelse er defineret i en vedligeholdelsesmanual, som hvert år udpeger de komponenter i skibet, som skal tilses og om fornødent udbedres.

Hovedopgaverne i vedligeholdelsen er at udbedre råd- og svampeskader i skroget og fornyelse af rådne og nedbrudte dele af master og ræer samt generel tjærebehandling af skrog og tovværk hvert andet år. Alene rigningen består af 42 km tov, ligesom dækkets 12 km lange samlinger skal kalfatres hvert år – og masterne skal over en 20 årig periode nedtages 3 gange og udskiftes 1 gang.

Der har historisk set været stor dramatik omkring bevarelsen af Fregatten Jylland. Forløbet har været både kompliceret og i den grad været præget af stor usikkerhed. Fra Fregatten udgik af flåden i 1908 og indtil salget til Ebeltoft Kommune i 1976, var beslutninger omkring bevarelse af skibet præget af uoverensstemmelser mellem politikerne, embedsmænd i centraladministrationen, Nationalmuseet og den til enhver tid siddende forvalter af Fregatten Jylland.

Kulturministeriet var i 1970erne betænkelige ved kommunens evne til at løfte bevaringsopgaven, og ministeriet krævede, at der i 1977 i stedet blev dannet en selvejende institution til at forvalte skibet. Ministeriet krævede tillige en klausul om, at Fregatten Jylland overgives til Kulturministeriet, hvis bevaringsprojektet ikke lykkes.

Fondsmidler har været afgørende for Fregattens bevarelse

Gennem de sidste 30 år har samarbejde med private fonde, stat og kommune tilført Fregatten 300 mio. kr. til restaurering og bevarelse. Restaurering af Fregatten beløb sig til 125 mio. kr. Etablering af den kunstige fregat-ø, tørdokken, havn og værft samt udstillingsbygninger beløb sig til 140 mio. kr. De resterende 35 mio. kr. er i perioden anvendt til vedligehold. Hovedparten på ca. 250 mio. kr. kommer fra private fonde.

Det er fregatbestyrelsens forventning, at der også i fremtiden kan opnås væsentlige fondstilskud til udvikling og formidling.

Skibsreder Mærsk McKinney Møller overrakte i 1989 et gavebrev på færdiggørelsen af restaureringen, og fire år senere overdrog han den færdigrestaurerede Fregatten Jylland til H.K.H Prins Henrik som protektor for Fregatten.

Erfaringen viser, at private fonde principielt ikke støtter drift og vedligeholdelse. Derfor har det vist sig umuligt at skaffe de nødvendige midler via donationer til at sikre vedligeholdelsen af Fregatten.

Staten har i perioden 2006-2017 ydet en række bevillinger af varierende størrelse på i alt 32 mio. kr., men en aftale om en sikker og kontinuerlig driftsstøtte har ikke været mulig at opnå. Dog har skiftende regeringer givet bevillinger til Fregatten, og flere finanslovsforlig har sikret Fregatten ro i flere omgange.

Perspektiver

Hvis ikke Fregatten modtager økonomisk driftstilskud fra Syddjurs Kommune og staten fra 2017 og fremover, er situationen særdeles alvorlig. Som nævnt er støttebehovet ca. 4,8 mio. kr. årligt, for at kunne opretholde en forsvarlig bevaringstilstand, så Fregatten sikres for eftertiden, og publikum fortsat kan opleve formidling om bord.

Fra 2017 er der kun bevilget 300.000 kr. fra staten til vedligeholdelse samt et driftstilskud fra Syddjurs Kommune på 1 mio. kr. årligt, som siden 2006 har været et fast tilskud til Fregatten. Syddjurs Kommunes tilskud anvendes til løbende formidling og drift af udstilling med videre.

Fregattens publikumsomsætning på ca. 8,5 mio. kr. årligt og ca. 1,5 mio. kr. på værftsomsætning til eksterne kunder anvendes primært til drift af bygningsmassen, personale og til formidling.

Tilskudsoversigt

OVERSIGT OVER OFFENTLIGE TILSKUD TIL D.S.I. FREGATTEN JYLLAND I PERIODEN 2006 - 2017

Offentlige tilskud (tkr.)	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Syddjurs Kommune	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Finanslov 2006-2009	1.000	1.000	1.000	1.000								
Finanslov 2008-2011			1.000	1.000	1.000	1.100						
Finanslov 2009-2012				4.000	4.000	4.100	4.200					
Finanslov 2013-2016								1.700	1.700	1.700	1.800	
Finanslov, permanent tilskud fra 2013								300	300	300	300	300
Tilskud i alt via Finansloven	1.000	1.000	2.000	6.000	5.000	5.200	4.200	2.000	2.000	2.000	2.100	300